OFFICIEEL VERSLAG

VAN HET

CONGRES

DER

Internationale Anti-Militaristische Vereeniging in Nederland,

OP

Zondag 23 en Maandag 24 April 1905
te Arnhem gehouden.

ZONDAG, Eerste dag.

Openbare zitting.

Bij opening, om ongeveer 11½ uur, bleken aanwezig te zijn de volgende afdeelingen: Deventer, Hengelo, Arnhem, Haarlem, Koog-Zaandijk, Amsterdam, Bolsward, den Haag, Harlingen, Hoogezand-Sappemeer, Groningen, Rotterdam, Middelburg, Zaandam en Enschedé, terwijl van de aangesloten vereenigingen tegenwoordig waren: de Bouwvaksjouwerlieden Amsterdam en de Communistengroep Zaanstreek.

De Voorzitter van het Landelijk Comité opent het congres, wijzende op de vorderingen die werden gemaakt in de 5 maanden die sinds het Zwolsche Congres zijn verstreken. De Vereeniging telt thans 18 afdeelingen en 4 aangesloten vereenigingen, met een gezamenlijk ledental van 700. De anti-militairistische gedachte wordt meer en meer urgent beschouwd in de arbeidersbeweging. Op de laatst gehouden rondreis door Groningen door Van Emmenes, werd ons nog de toezegging gedaan, dat 'n 3 à 4 afdeelingen zouden worden opgericht.

Vonk, uit Harlingen, stelt voor, een sympathie-telegram te zenden aan de dienstweigeraars, dat bij acclamatie wordt aangenomen.

Het L. C. stelt bij monde van den voorzitter voor, de stemmingswijze voor dit congres zoodanig te regelen, dat elke afd. slechts één stem uitbrengt. Het L. C. adviseert slechts.

Den Haag stelt voor, 1 stem per 25 leden aan te nemen tot 'n maximum van 3 stemmen. Op deze wijze heeft men minder kans tot overvleugeling van de grootere door de kleinere afdeelingen.

Amsterdam is voor 't voorstel L. C., echter met deze bepaling, dat belangstellende leden een adviseerende stem hebben. Dit wordt gesteund door Harlingen, Rotterdam en Bolsward.

Den Haag echter, gesteund door de Boer (L. C.), verdedigt nogmaals om billijkheidsredenen zijn voorstel.

Rotterdam wijst erop, dat de activiteit niet het gevolg is van 't aantal leden, maar van het aantal afdeelingen en steunt dus het voorstel L. C.

Kleijn (L. C.) verdedigt 't voorstel L. C., omdat de beslissing toch berust bij de leden bij 't te houden referendum. Daardoor wordt dus 't voorstel Den Haag ondervangen.

Daar niemand het voorstel Den Haag steunt, wordt zonder hoofdelijke stemming het voorstel L. C., met de inlassching van Amsterdam: „belangstellende leden hebben een adviseerende stem", aangenomen.

Goedgevonden wordt om de besprekingen van het desertiefonds met de innerlijke organisatie-zaken, op de huishoudelijke zitting te bespreken.

Daarna komt aan de orde het verslag van den secretaris.

Verslag der werkzaamheden over de maanden November 1904 tot en met Maart 1905.

Op het congres, gehouden te Zwolle op Zondag 9 October, bijeengeroepen door het Intern. Komitee, werd tot stichten onzer vereeniging besloten en tot naam gekozen: Internationale Anti-Militaristische Vereeninging in Nederland.

Op dit congres waren, behalve enkele vakvereenigingen, een aantal vrije soc. groepen aanwezig, doch ook een aantal anti-mil. vereenigingen die zich in den loop der laatste tijden op verschillende plaatsen hadden gevestigd. Deze verklaarden er zich in beginsel voor zich aan te sluiten, zoodat bij de oprichting onzer vereeniging deze direct 10 afdeelingen telde, te weten: *Amsterdam, Deventer, Hoogezand-Sappemeer, Hengelo, Haarlem, Arnhem, Enschedé, Rotterdam, Zaandam* en *Koog-Zaandijk,* met een gezamenlijk ledental van plm. 375.

Na het congres sloten zich ook aan de Bouwvaksjouwerlieden-Vereeniging „V. Z. O. D.", te Amsterdam, de Soc. Prop. Club Oostelijke Eilanden, te Amsterdam, de Vrije Groep, te Westzaan en de Communistengroep „Zaanstreek", terwijl op de volgende plaatsen afdeelingen werden opgericht: *Harlingen, Bolsward, Krommenie, Den Haag, Groningen, Alkmaar, Nieuwe Niedorp, Middelburg,* zoodat thans onze vereeniging, buiten de aangesloten vereenigingen, 18 afdeelingen telt met een gezamenlijk aantal van plm. 700 leden.

Wij gelooven niet te overdrijven, indien we constateeren dat uit den vooruitgang van het ledental, zoowel als van dat der afdeelingen, blijkt, dat onze vereeniging aan een gevoelde behoefte voldoet, temeer daar bij het samenstellen van dit verslag de oprichting van een aantal nieuwe afdeelingen in bewerking is.

Dit is voornamelijk te danken aan een door het Landelijk Comité gerichte circulaire tot een aantal anti-militaristen in den lande, om ons hierbij behulpzaam te zijn.

Op het congres te Zwolle werd besloten dat het Landelijk Comité gekozen zou worden uit de afdeelingen Amsterdam, Koog-Zaandijk en Haarlem, en dientengevolge wezen deze afdeelingen de volgende leden aan:

De afdeeling Amsterdam: T. J. Hildebrand en M. de Boer; Koog-Zaandijk: C. ten Wolde en P. Gorter Jr. en Haarlem: H. de Kleijn.

De eerste comité-vergadering had plaats op Zondag 6 November, en daar werden de functiën verdeeld als volgt:

T. J. Hildebrand, voorzitter; M. de Boer, secretaris; C. ten Wolde penningmeester en P. Gorter Jr., 2e secretaris.

Voordat het Landelijk Comité de propaganda-werkzaamheden kon aanvangen, was het eerst volgens besluit van het congres te Zwolle verplicht, een referendum te houden over de daar aangenomen en verworpen voorstellen.

Dit geschiedde dan ook spoedig en de uitslag, die de afdeelingen per circulaire bekend is gemaakt, was, dat het referendum alle besluiten bekrachtigde, met uitzondering van het verworpen voorstel omtrent de kosten van de congressen, waarvan straks in dit verslag nog iets zal gezegd worden.

In navolging van het model onzer Internationale Vereeniging in Frankrijk liet het L. C. een diploma drukken, waarvan aan elke afdeeling een aantal voor de leden zijn gezonden.

Direct na den uitslag van het referendum richtte het L. C. zich tot de anti-militaristen in Nederland met een „Verklaring", in de vorm van een manifest, dat gezonden werd aan ongeveer 200 in Nederland verschijnende bladen.

Op het congres te Zwolle was besloten dat het blad *De Wapens Neder* het orgaan van onze vereeniging zou worden, met H. Kolthek van Deventer als redacteur en J. Hofman van Enschedé als administrateur.

Het spreekt van zelf dat door onze Vereeniging thans contrôle uitgeoefend moest worden op de financiën van het blad, en daarom verzocht het Landelijk Comité den administrateur van elk no. van het blad een gespecificeerde rekening, hetwelk ons geregeld werd toegezonden.

Bovendien richtten wij ons met een verzoek tot de afd. Enschedé, met het verzoek een commissie van drie personen te benoemen tot contrôle van den administrateur.

In overleg met den redacteur verscheen het orgaan in plaats van op den 1en op den 15en van elke maand.

Over het orgaan zal u afzonderlijk verslag uitgebracht worden, maar het is hier wel de plaats even te wijzen op een zeer goeden maatregel van een aantal afdeelingen, die navolging verdient. Een aantal afdeelingen n. l., zonden voor haar rekening het blad aan haar leden. Het komt ons voor dat dit een maatregel is die den band tusschen de leden versterkt en hen voortdurend op de hoogte houdt met alles, wat in de vereeniging voorvalt.

Spoedig na het stichten van onze vereeniging bereikte ons een besluit van onze vereeniging in Frankrijk, waartoe ook reeds op het congres te Zwolle was besloten, om op één dag in alle landen te protesteeren tegen den Japansch-Russischen oorlog en het L. C. nam direct maatregelen om dit protest hier te lande zoo krachtig mogelijk te doen zijn.

Voordat de juiste datum was vastgesteld, stelde het L. C. een onderzoek in in een aantal plaatsen, naar de mogelijkheid van het slagen van een protestmeeting.

Deze plaatsen waren: Amsterdam, Zaanstreek, Groningen, Den Haag, Rotterdam, Beverwijk, Deventer, Arnhem, Leeuwarden, Sneek, Heerenveen, Hengelo, Middelburg en Haarlem.

Intusschen ontvingen wij bericht van het Int. Comité dat de datum van den protestdag was vastgesteld op Zondag 15 Januari.

Naar aanleiding van ons onderzoek ontvingen wij uit de navolgende plaatsen bericht, dat aldaar een protestmeeting voldoende kans van slagen opleverde.

Deze plaatsen waren:

Amsterdam, Zaanstreek, Groningen, den Haag, Rotterdam, Beverwijk, Deventer, Arnhem, Leeuwarden, Hengelo, Middelburg en Haarlem.

Zoodra ons de datum bekend was waarschuwden we deze plaatsen en het gevolg was dat op al deze plaatsen, (behalve Deventer, waar de vergadering op 22 Januari plaats had), op 15 Januaai meetings plaats vonden als protest tegen den Russisch-Japanschen oorlog.

Na overleg met de Zaandamsche afdeeling zag deze af van haar plan, om buiten de algemeene regeling om, een meeting te organiseeren.

Bij de afd. Deventer diende het Landelijk Comité een protest in.

waar deze meende buiten de algemeene afspraak een anderen datum voor haar meeting te moeten kiezen.

Ook richtte het Landelijk Comité zich met een protest naar het Landelijk Comité in Frankrijk, omdat dit zich ook niet aan de afspraak hield, wat tot gevolg had dat op 15 Januari in Frankrijk geen enkele meeting plaats vond.

Aan enkele plaatsen werd hier te lande door het Landelijk Comité bijgedragen in de kosten der meetings. Andere plaatsen waar een voordeelig saldo was, droegen dit af aan het L. C.

Met genoegen kunnen we terugdenken aan onzen protestdag hier te lande. Overal slaagden de meetings flink en we konden dan ook gerustelijk in *De Wapens Neder* schrijven: dat onze jonge vereeniging haar eerste levensuiting goed had laten hooren en dat beloofde veel voor de toekomst.

In vele vergaderingen van 't L. C. maakte het verslag van het Int. Congres te Amsterdam, dat door v. Emmenes, Kolthek en Reijnders zou worden samengesteld, een punt van bespreking uit.

Tot onzen spijt moeten we constateeren dat na herhaalde aanschrijvingen tot op heden ons dit verslag nog niet bereikte.

Door middel van een schrijven aan verschillende bladen brachten wij de dienstweigering van Arie Tazelaar onder de aandacht, wat tot gevolg had dat door eenige afdeelingen hetzij per geschrift, hetzij door het houden van vergaderingen geprotesteerd werd tegen de afschuwelijke kinderwerving waarvan Tazelaar het slachtoffer is.

Het L. C. meende echter dat er meer gedaan moest worden en plaatste daarom een voorstel op den Beschrijvingsbrief van dit congres dat door het congres met ingenomenheid zal worden aangenomen.

Laten dus allen medewerken om, als de tijd van ons protest weer daar is, ons protest zoo krachtig mogelijk te doen zijn.

De afdeeling Amsterdam had reeds voordat ze een afdeeling van onze vereeniging was, een aantal geschriften uitgegeven. Door het L. C. werd aan deze verzocht om ingeval het nadruk van deze geschriften noodig oordeelde, hiervoor vergunning te verleenen, hetgeen bereidwillig werd toegestaan. Ook was reeds door de afdeeling Amsterdam het besluit genomen tot de uitgave van een Brochure tegen de werving, maar na verzoek van het L. C. om deze uitgave te mogen overnemen, geschiedde ook dit.

Onze voorzitter, Hildebrand, belastte zich met de samenstelling dezer Brochure en na eenigen tijd verscheen de eerste Brochure van het L. C., getiteld: *De Nederlandsche Regeering als Zielkoopster.* (Protest tegen de werving van marine en leger).

De eerste oplage van 10.000 exemplaren is bijna uitverkocht en spoedig zal een tweede druk moeten verschijnen.

Op onze geheele vereeniging rust de plicht deze Brochure in grooten getale te verspreiden. Als het eenigszins kan moeten er binnen korten tijd 100.000 verspreid zijn.

Als gevolg van een besluit van het Intern. Congres zou het Intern. Comité een geschrift, tot de vrouwen gericht, uitgeven.

Het L. C. verzocht het Intern. Comité spoedig dit besluit uit te voeren, waarna dit ons een copie voor een brochure toezond, welke na eenige bemerkingen werd geaccepteerd.

Spoedig verscheen onze tweede brochure getiteld: „Aan de Moeders”. Deze brochure moet ook in groote getale verspreid worden onder de vrouwen.

Ingevolge een besluit genomen te Zwolle, was het L. C. opgedragen een brochure uit te geven waarin de besluiten van het Intern. Congres voorkwamen, benevens het standpunt dat onze vereen. inneemt.

Deze brochure is verschenen onder den titel: „Wat de Roode Internationale wil."

Wij gelooven in deze brochure zoo beknopt en duidelijk mogelijk besluiten en standpunt te hebben weêrgegeven en we dringen er dus bij alle afdeelingen op aan, voor een flinke verspreiding te willen zorgdragen.

Van de schriftelijke propaganda moet veel werk worden gemaakt, omdat deze, naast onze bijeenkomsten en vergaderingen, een belangrijke factor is.

Het L. C. besloot, handelende in overeenstemming met een ander besluit van het Zwolsche congres, om voor het congres te Oxford, een Landelijk Congres bijeen te roepen, dit te doen gedurende de Paaschdagen te Arnhem.

Dit besluit werd den afdeelingen bekend gemaakt, waarbij tevens nadere uitspraak van de afdeelingen werd gevraagd omtrent het dragen der kosten van het congres. De afdeelingen spraken zich uit voor het dragen der kosten ponds-pondsgewijze.

Wij zijn hiermede aan het einde van ons verslag, maar willen voor we eindigen even wijzen op de houding die tegenover onze vereeniging werd aangenomen.

De kapitalistische pers zweeg onze oprichting algemeen dood. B.v. werd wel van een klein opstootje dat na het congres te Zwolle plaats vond melding gemaakt, doch in geen enkel blad kwam een verslag van het congres voor.

Door ijverige propaganda kunnen we maken dat ze deze houding *moet* veranderen.

De soc. dem. pers trachtte onze beweging te verkleinen en verdacht te maken.

Wij moeten hierbij even wijzen op het feit, dat er leden door de S. D. A. P. zijn geroyeerd omdat ze lid waren van onze vereeniging, waarmede zij getoond heeft een beslist vijandige houding te hebben aangenomen tegenover hen die konsekwente anti-militaristen zijn.

Het Volksdagblad evenals de Vrije Soc. Pers is ons altijd terwille geweest bij onze propaganda door alles wat we toezonden te publiceeren, waarvoor wij de redacties van deze bladen een woord van dank niet willen onthouden.

Nog even willen wij bespreken de houding van de Vrije Socialisten, die meenen dat een aparte organisatie tegen het militarisme niet noodig is en dit wel aan de vrije groepen enz. kan worden overgelaten.

Wij daarentegen meenen dat de feiten aantoonen dat onze organisatie in een behoefte voorziet. Onze organisatie heeft personen naar zich toegetrokken, die geen anarchisten of Vrije Socialisten zijn, maar die *met deze* van meening zijn, dat alleen de organisatie die het devies voert:

„geen cent en geen man voor het militarisme"

het militarisme in zijn hartader aantast.

En hiermede willen we ons verslag eindigen. In den korten tijd van 5 maanden kan niemand zeggen dat we stil hebben gezeten, maar zal men moeten erkennen dat we veel hebben gedaan. Doch

er moet nog veel, zeer veel meer gedaan worden. Nog altijd breidt zich het militarisme op schrikbarende wijze uit.

Wij eindigen dus met een beroep op aller medewerking bij de zware taak, die wij met de meeste zorg en toewijding willen vervullen.

Laten wij dus allen zorgen dat onze vereeniging binnen korten tijd er eene wordt, die men noch kan doodzwijgen, noch kan verdacht maken, maar waarmede men rekening moet houden.

Namens het Landelijk Comité,

M. DE BOER, *secretaris.*

R o t t e r d a m wenscht op te merken betreffende het verslag van 't Intern. Congres te Amsterdam, dat deze veelomvattende taak niet kosteloos door ons verlangd mag worden. Hij wenscht dus de drie verslaggevers, Kolthek, Van Emmenes en Rijnders, een belooning toe te kennen.

A m s t e r d a m merkt aan, gesteund door Harlingen, dat al mogen sommige vrije socialisten het nut van onze organisatie niet inzien, zij onze beweging toch zeer sympathiek zijn. Daarom had h. i. in 't verslag daarvan niet in den eenigszins afkeurenden zin mogen gesproken worden.

D e B o e r (L. C.): In 't verslag wordt alleen gezegd, zeer objectief, dat niettegenstaande herhaalde malen dit verzocht werd, door de 3 verslaggevers geen verslag van 't Intern. Congres werd ingezonden. Daarbij gaat 't voorstel van Rotterdam niet op, omdat geen der verslaggevers belooning vroeg. Wat 't beweren van Amsterdam betreft, het verslag constateert slechts, dat de meening van die vrije socialisten bestaat, en verder, dat door het werken van de vereeniging de onjuistheid van hun opvatting is gebleken.

R o t t e r d a m: Ik stel voor, de moeite van het maken van 2 ex. van 't verslag van het Intern. Congres te beloonen.

K l e ij n herinnert er aan, dat de 3 verslaggevers alleen werkten voor de Hollandsche delegatie op 't congres, en dat dus op ons niet de verplichting rust, de andere nationaliteiten een verslag te zenden.

K o l t h e k constateert het niet bestaan van het verslag. De redenen waarom dit niet bestaat, zullen medegedeeld worden in huishoudelijke zitting.

De Communistengroep Z a a n s t r e e k vraagt, waarom zij als aangesloten organisatie geen diploma's ontving.

D e B o e r (L. C.) antwoordt hierop, dat volgens congresbesluit te Zwolle besloten werd, dit aan 't L. C. werd overgelaten. Het L. C. besloot geen diploma's aan de Vereenigingen, geen eigenlijke afdeelingen vormende, te zenden, om zoodoende het gevaar te ontgaan, dat een persoon meer dan één diploma ontvangen zou, één als lid der A. M. V. en één van zijne bij de A. M. V. aangesloten vakvereeniging of groep.

Het verslag van den secretaris wordt goedgekeurd.

A m s t e r d a m stelt voor, bij behandeling van punt 6: „aanwijzing van 3 afdeelingen waaruit 't L. C. zal worden saamgesteld", dezelfde 3 afdeelingen te handhaven, n.l. Amsterdam, Haarlem en Koog-Zaandijk.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit voorstel aangenomen.

Na afhamering van den voorzitter vraagt Den Haag over dit punt nog 't woord, om voor te stellen, dat van de drie afdeelingen één een Zuid-Hollandsche moet zijn.

Haarlem stelt voor de discussie over dit punt niet weer te openen, dat wordt aangenomen met 11 tegen 4 stemmen.

Voorstel 1 en 2 van den beschrijvingsbrief luidende: „Een nat. congres worde gehouden telkens wanneer de meerderheid der afd. zulks noodig oordeelt", en

„Elk jaar voor 1 Maart wordt door 't L. C. bij de afd. onderzocht of deze een congres noodzakelijk achten. Wanneer een der afd. een congres verlangt, is zij verplicht een met redenen omkleed voorstel bij 't L. C. in te dienen, waarna dit verpiicht is hierover een referendum uit schrijven", worden gecombineerd behandeld. Daar de Paaschdagen soms zeer vroeg zijn, kan de in voorstel 2 genoemde datum 1 Maart te laat zijn, zooals het desbetreffend amendement van Deventer te recht zegt. Bereids was door 't L. C. een amendement op haar voorstel gepubliceerd van den volgenden inhoud: „te lezen inplaats van vóór 1 Maart: in de maand Januari".

Door Middelburg wordt nu voorgesteld het voorstel met de wijziging aan te nemen, waartoe bij acclamatie wordt besloten.

Voorstel 3, inhoudende, dat minstens 6 weken voor een te houden congres de beschrijvingsbrieven aan de afd. moeten zijn toegezonden, wordt met het amendement van Amsterdam en Koog-Zaandijk om „aan de afd. voor elk lid een beschrijvingsbrief te zenden", zonder stemming aangenomen.

Voorstel 4, inhoudende, dat elke afd. slechts één stem op de congressen zal uitbrengen, komt vervolgens aan de orde.

Amsterdam stelt voor, de stemmingswijze voor elk congres bij den aanvang van 't congres te behandelen.

Hengelo wil alleen door de afd. doen stemmen. Aangesloten vak- en andere niet speciaal anti-mil. vereen. adviseeren slechts.

Den Haag verdedigt de bepaling: dat per 25 leden 1 stem wordt uitgebracht met een maximum van 3 stemmen.

In stemming gebracht, wordt het voorstel Amsterdam met 15 tegen 1 stem aangenomen.

Voorstel 5 luidt: Over de op een congres aangenomen en verworpen voorstellen wordt een referendum gehouden. Het congresverslag wordt gepubliceerd in *De Wapens Neder*.

Hierop zijn 2 amendementen, een van Deventer, om 't congresverslag afzonderlijk, dus niet in *De Wapens Neder*, uit te geven, en een van Enschedé, om 't te publiceeren in een extra.-nummer van *De Wapens Neder*.

Zonder stemming wordt besloten een referendum uit te schrijven over aangenomen en verworpen voorstellen.

Betreffende de publicatie van het congres-verslag, wordt de zaak aldus gesteld: al of niet in *De Wapens Neder*. Het voorstel, saam gevoegd met de wijziging van Enschedé, wordt nu in stemming gebracht en met 9 tegen 6 stemmen verworpen. Het verslag zal dus afzonderlijk worden uitgegeven, zooals 't amendement Deventer luidt.

Deventer bracht nu ter sprake de bepaling „zoo noodig", zooals zijn amendement luidt, waardoor Amsterdam nu voorstelt in dit geval *De Wapens Neder* te gebruiken. Deventer wenscht, om over de belangrijkheid van 't gesprokene te kunnen oordeelen, aan 't eind van 't congres over dit punt te besluiten, waartegen Rotter-

dam zich verzet, omdat er dan geen zekerheid bestaat, dat er vol doende aanteekeningen zullen worden gehouden. Met de verzekering, dat in elk geval goed notitie van 't gesprokene en de besluiten zal worden genomen, wordt 't voorstel-Deventer, om uit te stellen tot aan 't eind van 't congres, aangenomen.

Voorstel 6 luidde gelijk als de eerste alinea van voorstel 5 en werd tezamen daarmee behandeld.

Voorstel 7, inhoudende, dat elk jaar secretaris en penningmeester verslag uitbrengen (ingeval geen congres wordt gehouden, worden de verslagen aan de afd. toegezonden), en dat de afd. waaruit de penningmeester-L. C. gekozen werd, een contrôle-commissie zou benoemen, wordt geamendeerd door de Communistengroep, die door het congres een commissie voor een jaar wil gekozen zien en door de afd. Koog-Zaandijk, die ook vóór een congres een financieel verslag aan de afd. wil toegezonden zien en de bepaling wil, dat de contrôle-commissie uit minstens 3 personen bestaat.

Na eenige discussie wordt het voorstel-L. C. (met de aanwijzing dat de contrôle-commissie wordt gekozen uit dezelfde afd. van den penningm.-L. C.) met 11 tegen 5 stemmen aangenomen.

De eerste alinea, met de aanvulling van Koog-Zaandijk, wordt zonder stemming aangenomen.

Over voorstel 8, om den leeftijd, waarop men lid kan worden, te stellen op 16 jaar, met de amendementen Enschedé, Den Haag en N. Niedorp, wordt overeengekomen dit te behandelen onder de voorstellen voor 't internationaal congres.

Voorstel 9 luidt: Het congres besluite, dat vakbonden zich als zoodanig niet bij de I. A. M. V. in Nederland kunnen aansluiten.

Den Haag verdedigt de nu bestaande bepaling. Besluiten we in den geest van dit voorstel, dan zal de vakbeweging zich minder beslist houden ten opzichte van 't militarisme.

De Boer (L. C.) bestrijdt dit. Aanneming van dit voorstel beteekent niet, dat wij als anti-militaristen ons van de vakorganisaties moeten terugtrekken. In de vakvereeniging moet persoonlijk gepropageerd worden, en zij, die als vaklui het nut onzer vereeniging inzien, zullen lid worden van een onzer afdeelingen. Daardoor zal de toestand zuiverder worden.

Den Haag meent, dat er niets tegen aansluiting mag zijn, als de betreffende vereeniging in anti-militaristischen geest werkzaam is.

Rotterdam is tegen 't voorstel, omdat het is tegen 't internationaal congresbesluit en de daar aangenomen resolutie.

Kleijn (L. C.) spreekt zich uit als voorstander. Wanneer de nu bestaande bepaling blijft bestaan, dan zal door 'n meerderheidsbesluit de minderheid in een vakvereeniging tegen haar zin verplicht worden tot het lidmaatschap onzer vereeniging. Voor ons is die toestand onzuiver.

De Boer (L. C.) stelt na 't gehoorde de volgende motie voor:

> Het congres,
>
> van oordeel, dat vakvereenigingen als zoodanig zich niet moeten aansluiten bij de Int. A. M. Vereen., op grond dat men dan personen tegen hun wil tot anti-militarist verklaart,
>
> zich stellende op het standpunt van 't Internationaal Congres, dat 't een plicht is van de vakvereeniging den strijd tegen het militarisme aan te binden,

besluit zoo spoedig mogelijk een vlugschrift uit te geven, waarin deze meening nader wordt uiteengezet.

Na nog eenige discussie wordt door Middelburg het voorstel ingetrokken. De motie de Boer wordt daarop zonder stemming aangenomen, terwijl Rotterdam zich er tegen verklaart.

Voorstel 10, luidende: „bij de Int. A. M. Vereen. kunnen zich niet anders aansluiten dan speciaal anti-mil. vereen.", wordt geamendeerd door Amsterdam, die een uitzondering wil voor die vereen. op een plaats, die naast andere zaken ook anti-mil. propaganda voert, als na grondig onderzoek is gebleken, dat op die plaats geen afd. kan worden opgericht. Zulk eene vereen. zal dan dezelfde rechten en plichten verkrijgen als de afd.

Middelbug adviseert dit amendement te verwerpen, omdat elke vereen., die ook andere zaken bevordert, niet speciaal anti-mil. is.

De Boer (L. C.) deelt mede, dat het zich reeds voordeed, dat 't L. C. de hulp moest inroepen van een op een plaats bestaande vrije groep, wat is er nu tegen aansluiting, als alle leden van die groep anti-mil. zijn en er geen afd. op die plaats kan worden opgericht?

Deventer wil dan de aanknoopingspunten gebruiken, maar die vereen. als afd. te erkennen, gaat niet op.

Haarlem vraagt stemming van het voorstel met het amendement. De afgevaardigde merkt tevens op, dat 't amendement alleen wordt bestreden, maar dat niemand zich tegen het voorstel verklaart.

Rotterdam wijst er op, dat er gelegenheid bestaat zich als verspreid lid aan te sluiten. Door die bepaling wordt 't amendement Amsterdam overbodig gemaakt.

Amsterdam wil het amendement niet handhaven, omdat er reeds is besloten, geen vereenigingen te doen aansluiten (voorstel 9). Toch wordt het amendement in stemming gebracht, maar verworpen met 13 tegen 3 stemmen en 1 blanco.

Vervolgens wordt voorstel 10 besproken, dat verderstrekkend is dan 't vorige. Na nog eenige niet belangrijke discussie, wordt dit voorstel aangenomen met 14 tegen 3 stemmen en 1 blanco.

In voorstel 11, wenscht het L. C. de bepaling, dat de afd. elke maand de contributie aan het L. C. afdragen. Blijven ze, buiten geldige redenen, drie achtereenvolgende maanden in gebreke dit te doen, dan worden zij niet meer als afd. beschouwd.

Rotterdam wenscht de wijziging, dat alleen door het L. C. zulk een afd. geschorst wordt, en door het Nat. Congres wordt geroyeerd, terwijl Nieuwe Niedorp in den aanvang wil spreken in plaats van: elke maand: om de 3 maanden.

Rotterdam vreest, dat bij aanneming van 't voorstel L. C. er gevaar voor centralisatie bestaat, en wil dus de macht tot royeering doen berusten bij 't congres.

Koog-Zaandijk wijst op 't onmogelijke. 'n Afd. zou 23 of meer maanden geschorst kunnen zijn, voordat 'n congres uitspraak zou doen. Dergelijke zaken worden zoo oud, dat men zich op een congres er niet mee bezig zal willen houden.

Amendement Rotterdam wordt verworpen met 14 tegen 2 stemmen. Amendement N. Niedorp wordt met algemeene stemmen verworpen.

Het voorstel L. C. wordt aangenomen met 15 tegen 1 stem.

Voorstel 12 dat luidt, dat de secretarissen der afd. worden voorzien

van de adressen der landelijke secretarissen in het buitenland, wordt zonder stemming aangenomen.

De afd. Hengelo stelde in voorstel 13 voor, om den penningmeester der afd te voorzien van een stempel met monogram A. M. V.; wordt aangenomen met deze wijziging, dat A. M. V. zal worden aangevuld met I, dus I. A. M. V. Verder wordt de bepaling er aan toegevoegd, dat de kosten dezer stempels zijn voor rekening der afdeelingen.

De voorstellen 15 en 17, om elk jaar nationale protestdagen te houden tegen de loting en de indeeling bij de nationale militie, en in de maanden October en November plaatselijke vergaderingen tegen de loterij te houden, worden met voorstel 16, dat 'n protestbeweging bedoelt tegen de oproeping onder de wapens in de maanden Juni en Juli, gecombineerd behandeld. Met de toevoeging „zoo mogelijk" en de duidelijk uitgesproken bedoeling, dat de protestvergaderingen tegen loting en indeeling plaatselijk zullen worden gehouden en de agitatie tegen de herhalingsoefeningen provinciaal, worden de 3 voorstellen zonder stemming aangenomen.

De Boer (L. C.) vraagt nog ontheffing aan 't referendum voor voorstel 16, met 't oog op den beperkten tijd. Als 't referendum nog uitspraak moet doen, komen we dit jaar in Juni niet klaar.

Hiertoe wordt besloten.

Op voorstel 18, inhoudende dat het congres besluite om tegen 't einde van de gevangenisstraf van Arie Tazelaar eene landelijke agitatie op touw te zetten, had Rotterdam een wijziging voorgesteld, om in verband met de verschillende gevallen van dienstweigering, telkens wanneer het L. C. dit noodig en nuttig oordeelt of daartoe een wenk krijgt, een landelijke agitatie op touw te zetten.

Kleijn (L. C.) meent, dat geagiteerd moet worden in alle gevallen van dienstweigering. Ook vraagt hij ontheffing voor dit speciale punt aan het referendum, omdat Tazelaar over 5 weken reeds de gevangenis verlaat.

Domela Nieuwenhuis vreest voor uitputting, wanneer voor elke zaak een landelijke agitatie op touw gezet wordt, maar kan zich vereenigen met het amendement Rotterdam.

Harlingen wil de sprekers op 1 Mei de aandacht doen vestigen op de zaak-Tazelaar.

In stemming gebracht, wordt het amendement Rotterdam aangenomen met 14 tegen 2 blanco stemmen.

Ten opzichte van de agitatie Tazelaar wordt goedgevonden met 't oog op den tijd, dat niet aan het referendum te onderwerpen.

Hoogezand-Sappemeer stelde in voorstel 19 voor, dat de afd.-secretarissen aan de secr. der afd. in garnizoensplaatsen juiste adressen van de miliciens zullen opgeven, die daar in de kazerne komen. Door het L. C. was een amendement voorgesteld, om in plaats van „miliciens" te lezen „leden".

Hoogezand-Sappemeer licht haar voorstel toe, en meent, dat zooveel mogelijk getracht moet worden, de miliciens in de kazerne in verband te houden met onze vereeniging.

Kleijn (L. C.) wijst op 't onmogelijke, om de adressen te administreeren van alle miliciens. In Amsterdam b. v. bestaat de lichting uit een paar duizend man, en ook in andere groote plaatsen is dit getal zeer groot. Daarom is beter, om alleen betrekking te onderhouden met de leden, die in de kazerne zijn. Na deze inlichting wijzigt Hoogezand-Sappemeer alsnu in den zin van 't amendement L. C.

Enschedé meent evenwel, dat al moge 't ondoenlijk zijn in de grootere plaatsen, toch in de kleinere wel de adressen van alle miliciens kunnen worden genoteerd.

Na nog eenige discussie trekt 't L. C. z'n amendement in, en wordt 't voorstel Hoogezand-Sappemeer, met de toevoeging „zoo mogelijk", met op een na algemeene stemmen aangenomen.

In voorstel 20 stelde 't L. C. voor, dat de afdeelingen het stichten van afdeelingen in hare omgeving ter hand zullen nemen, en daarbij overleg zullen plegen met 't L. C., dat verplicht is, voor zoover mogelijk, hierbij finantieelen en moreelen steun te verleenen.

Groningen deelt mede, dat hij tot z'n verwondering heeft gezien. dat 't L. C. door v. Emmenes een rondreis door de provincie Groningen liet maken, zonder daarin de in deze provincie bestaande afdeelingen te moeien. Het resultaat is niet gunstig geweest, de boel was verkeerd geregeld en v. E. sprak op plaatsen, die niet in 't bijzonder geschikt daarvoor waren.

De Boer (L. C.) merkt op, dat juist met deze reis is gebleken, dat zoo iets niet doeltreffend door 't L. C. kan worden geregeld. De zaak gaf onnoodig veel moeite. Maar Groningen heeft ongelijk met z'n beweren, dat deze reis geen resultaat zal hebben. De toezegging werd gedaan tot de oprichting van 3 à 4 afdeelingen. Hier en daar waren de zalen goed gevuld. Maar 't L. C. meent, dat de kans van welslagen door de bepaling, dat de afdeelingen zich met 't stichten van afdeelingen bezig houden en door 't L. C. kunnen worden gesteund, grooter wordt.

Koog-Zaandijk wenscht te bepalen, dat 't L. C. zoo noodig en zoo mogelijk finantieel steunt.

In dien zin wordt 't voorstel zonder stemming aangenomen.

De Voorzitter wekt de afgevaardigden op, dit propagandawerk goed in hunne afdeelingen te bespreken.

In voorstel 21 stelt 't L. C. voor een soldaten-almanak uit te geven.

Middelburg vindt 't bezwaarlijk om een almanak uit te geven naast de reeds bestaanden.

Den Haag geeft in overweging, in plaats van een tijdelijke almanak, 'n handboekje in den geest van 't Fransche „Manuel du Soldat" uit te geven.

Enschedé acht de kosten te hoog.

Deventer verklaart zich er tegen, omdat men niet te veel verwachting moet koesteren van den geest der soldaten in de kazerne.

De Boer (L. C.) licht toe, dat 't de bedoeling is, om de almanak voor weinig kosten aan de afdeelingen beschikbaar te stellen, die ze dan onder de soldaten zullen verspreiden.

Het voorstel wordt ten slotte aangenomen met 10 tegen 6 stemmen en 1 blanco.

Voorstel 22: het Land. Comité kan zoo noodig en mogelijk, propagandageschriften uitgeven, wordt zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

Voorstel 23 luidde: het Congres spreke zich uit over 't standpunt der soc. dem. ten opzichte van de Int. Anti-Mil. Vereen.

Haarlem stelde voor omtrent dit punt over te gaan tot de orde van den dag.

De afgevaardigde van H. S. deelt mede, dat hij 't door de S. D. A. P. geroyeerde lid was, omdat hij lid was van onze vereeniging, en de afd. had 't noodig gevonden dat 't Congres zich over deze kwestie

zou uitspreken, omdat Kolthek gezegd had, dat de S. D. A. P. met dit royement juist had gehandeld. Spr. achtte invloed op den Staat uit te oefenenen noodig, maar meende ook dat 't militarisme moest worden bestreden. Vandaar achtte hij zich nog steeds soc. dem. maar bleef lid der Anti-Mil. Vereen.

Amsterdam steunt de dagorde van Haarlem.

De Boer (L. C.) meent, dat wij niet hebben uit te maken wat anderen denken en willen. Wat de anti-mil. willen, is duidelijk omschreven in de leuze: geen man en geen cent voor 't militarisme. Hij is dus ook tegen behandeling.

Deventer meent ook, dat de sociaal-democraten zich moeten uitspreken over 't anti-militarisme en niet de anti-militaristen over de soc.-democratie.

Haarlem's dagorde wordt in stemming gebracht en aangenomen met op een na algemeene stemmen.

Ook voor 't volgende voorstel, dat het congres zich zal uitspreken over de leuze: „geen man en geen cent". stelt Haarlem de dagorde voor.

Deventer bestrijdt de dagorde, hij vindt deze zaak zeer ingrijpend. Koog-Zaandijk licht 't voorstel toe, vraagt wat onder militarisme moet worden verstaan: soldaterij of in 't algemeen „gezag", maar trekt ten slotte om persoonlijke overwegingen 't voorstel in. Deventer neemt 't over.

Nieuwenhuis vindt 't zeer verkeerd, in te gaan op deze bespreking. We krijgen zoodoende een scheiding en dat kan niet voor de vereeniging bevorderlijk zijn.

Deventer meent, dat de bestrijding van 't militarisme reeds moet aangevangen worden bij de opvoeding van 't kind in gezin of school en vindt dus deze kwestie zeer belangrijk,

Enschedé vestigt er de aandacht op, dat er nu verschillende meeningen worden verkondigd.

Nieuwenhuis wil echter een elk vrij laten. Als men dit voorstel gaat behandelen, dan zouden wellicht sommigen van ons heengaan.

Deventer constateert, dat men dus geen bespreking wil uit vrees voor versnippering.

De Boer wijst op 't niet urgent zijn van de zaak, immers ten opzichte van de bepaald anti-mil. propaganda bestaat weinig verschil van meening.

De dagorde van Haarlem, in stemming gebracht, wordt aangenomen met 12 tegen 6 stemmen.

HUISHOUDELIJKE ZITTING.

(Uittreksel alléén behandelend punt 14.)

In 't voorstel 14 wilde 't L. C. aan deserteurs, geen leden van de vereen. geen finantieelen steun verleenen. Koog-Zaandijk vulde dit voorstel aan met de clausule: als de finantieele toestand het toelaat, wordt ook aan niet-leden-deserteurs steun verleend.

De Boer (L. C.) licht als volgt toe. Men heeft in 't geheel geen contrôle op de oorzaak van 't deserteeren van niet-leden en voor alles moeten wij hen steunen, die deserteeren uit anti-mil. gevoel. Het amendement Koog-Zaandijk is niet practisch uitvoerbaar, omdat nooit valt uit te maken, wanneer de draagkracht der finantiën zoo groot is, om zonder aan leden-deserteurs tekort te doen, ook niet-

leden te steunen. Deventer acht deze kwestie voor dit oogenblik zeer onbeduidend, omdat de vereen. in de eerste plaats propagandistisch moet werken.

Amsterdam wil ieder deserteur steunen, en dus het fonds zoo sterk mogelijk maken.

Het voorstel A'dam wordt algemeen verworpen.

Het voorstel Koog-Zaandijk verworpen bij staking van stemmen, en het oorspronkelijke voorstel wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen en 4 blanco.

MAANDAG, Tweede dag.

In de op den 2den dag gehouden openbare zitting wordt allereerst besloten, de voorstellen voor het Int. Congres vóór het voorstel 25 te behandelen. Vervolgens wordt voorstel 8, of het internationaal besluit van den leeftijd van 18 jaar te stellen, gehandhaafd zal blijven of niet?

Van Middelburg was het voorstel ter tafel om den leeftijd te stellen op 16 jaar. Een amendement Den Haag 18 jaar. Een amendement Nieuwe Niedorp 19 jaar en een amendement Enschedé dit aan de afdeelingen over te laten. Den Haag stelt tevens voor in plaatsen waar dit mogelijk is jongelieden-vereenigingen op te richten.

Nieuwe Niedorp acht het onmogelijk. dat men van lieden van 16 jaar reeds kan spreken als zouden zij een gevestigde overtuiging hebben. Hij is dus tegen het voorstel Middelburg.

Den Haag acht het verkeerd verandering te brengen in de internationaal genomen besluiten.

Enschedé licht zijn amendement toe. 't Kan gebeuren, dat het stellen van een leeftijd belemmerend kan werken, daarom is 't beter den leeftijd niet te bepalen.

Middelburg bestrijdt dit. Men zal dan verwarring krijgen, wanneer de eene afd. jongere leden aanneemt dan de andere.

Kleijn (L. C.) verduidelijkt, dat wanneer hier aangenomen wordt een anderen leeftijd te stellen, dat dit voorstel dan namens de Ned. vereen. zal worden gedaan op 't Int. Congres. Van inbreuk maken is dus geen sprake.

Een dagorde van Groningen, om de discussie over dit punt te sluiten, wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Het amendement Enschedé wordt met 12 tegen 6 stemmen verworpen.

Het amendement den Haag, handhaving van den thans bepaalden leeftijd, wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen en 4 blanco.

Den Haag trekt z'n voorstel betreffende jongelingsvereen. in, doch dit wordt overgenomen door Haarlem. Deze echter trekt 't ook weer in.

Aan de orde komt vervolgens de motie-Rotterdam, luidende:

De Intern. Anti-Milit. Vereeniging, afd. Rotterdam;

gelezen en gehoord hebbende de debatten en besluiten, resp. genomen op 't l.l. te Amsterdam gehouden intern. anti-militaristisch congres;

spreekt als hare meening uit, dat zij het niet eens is met het proclameeren van het geweld, doch is van meening dat wij, anti-militaristen, alleen dàn het geweld hebben te aanvaarden, indien

ons dit als natuurlijk gevolg van onze propaganda tegen het militarisme wordt opgedrongen;

besluit:

bovenstaand voor te stellen op 't nationaal congres te Arnhem, opdat het congres zich hierover duidelijk uitspreke en zoo noodig haar afgevaardigde(n) naar Oxford opdraagt, dit punt daar te behandelen.

Door 't L. C. was op verzoek van de afd. Amsterdam ter verduidelijking de volgende motie gesteld:

Het congres,

overwegende dat in het verleden het geweld is gebleken een voorname factor te zijn, noodzakelijk tot het verkrijgen van verbeteringen op maatschappelijk gebied, zoowel als ter verdediging tot het behoud van eenmaal veroverde vrijheden;

van oordeel dat ook in de toekomst zal blijken, dat het geweld niet te vermijden zal zijn in den strijd ter verlossing der arbeidende klasse uit de kapitalistische maatschappij, daar het ondenkbaar is dat de kapitalisten, zonder dat door de arbeiders geweld wordt gebruikt, afstand zullen doen van hun voorrechten en privaat-eigendom;

besluit:

het geweld te aanvaarden als middel tot aanval en verdediging in den strijd die de arbeiders tegen de heerschende klasse hebben te voeren.

De afd. den Haag kon zich met beide moties niet vereenigen, en stelde een derde motie, die luidde:

Het congres,

gehoord de besprekingen omtrent het voorstel 1 der algem. voorstellen inzake congres Oxford,

overwegende, dat de kapitalistische klasse hare voorrechten omtrent gezag en eigendom slechts kan en zal handhaven door middel van geweld, en voornamelijk als geweldsmacht gebruikt het militarisme, om, daarachter zich veilig wanende, elken dag de arbeidersklasse aan te vallen,

spreekt als hare meening uit, dat de arbeiders tegen het geweld van de kapitalistische klasse moeten overstellen het krachtdadig verzet. Wanneer het dus blijkt, dat de aanvallen der kapitalistische klasse op de arbeiders moeten worden geweerd, zal de Intern. Vereen. niet schromen om het aanvallend geweld met krachtdadig verzet tegen te gaan. Immers wanneer de arbeiders, eens aangevallen, het geweld desnoods gewapend afweren, dan zijn niet de arbeiders de geweldenaars, doch hunne aanvallers. Het kenmerk is duidelijk, dat de arbeiders slechts een verdedigenden strijd voeren tegen hun onderdrukkers.

De Intern. Vereen. proclameert dus niet het geweld als factor, doch aanvaardt het geweld slechts als droeve noodzakelijkheid in den vorm van noodweer, als zulks onvermijdelijk blijkt.

Bij de opening der discussie komt K l e ij n (L. C.) op tegen het onverwachte indienen van deze motie. Niemand kan na deze vluchtige lezing zich voldoende begrip vormen van den inhoud.

Rotterdam vindt, dat de motie L. C. beter zijn gevoelen weergeeft, en trekt dus ten voordeele dier motie de zijne in.

De Boer (L. C.) licht de motie L. C. toe. Hij meent, dat het aanvaarden beter gezegd is dan 't proclameeren. Onze bedoeling echter is, vooral goed te doen uitkomen dat wij 't geweld aanvaarden tot aanval en verdediging.

Den Haag verklaart, dat eerst gewacht is dat een der andere afdeelingen een motie in z'n geest stelde. Toen dit echter niet gebeurde, is de motie-Den Haag gesteld.

Koog-Zaandijk is 't eens met de motie L. C., maar zou gaarne in plaats van geweld, gesproken zien van revolutionnair verzet.

Deventer is tegen deze verandering. Daardoor zou de motie verzwakken. De motie-Den Haag is zeer lang en zeer onduidelijk. Spr. is voor de motie L. C.

Haarlem wil de discussie sluiten en tot stemmen overgaan.

Nieuwe Niedorp verklaart zich daartegen. Men heeft in huishoudelijke zaken zijn tijd verbeuzeld met snertzaken, en nu een principieele zaak moet besproken worden, wil men de discussie smoren. Spr. wil de kwestie goed uitgemaakt zien.

De ordemotie Haarlem wordt verworpen.

Nieuwe Niedorp vervolgende, verklaart voorstander te zijn van de motie Rotterdam. Hij sluit zich ook aan bij de proklamatie van het geweld. Ook verklaart hij zich pertinent tegen de clausule in de motie L. C. „tot aanval". Zouden we dit zoo aannemen, dan zouden we moeten beginnen met een militairistische macht te vormen. Spr. wil een leger, waarop de kapitalisten niet meer kunnen rekenen, maar niet een geweldsmacht tegenover de kapitalistische geweldsmacht plaatsen. De afd. Nieuwe Niedorp sprak zich zoo stellig uit, dat zij zelfs bij verwerping der motie Rotterdam zich waarschijnlijk zal afscheiden, en nu Rotterdam zijn motie intrekt, wil spr. die overnemen.

De Boer (L. C.) licht toe, dat de motie L. C. niet tegenover de motie Rotterdam staat, maar slechts de bedoeling van die motie verduidelijkt. (Koog-Zaandijk trekt zijne wijziging in). Het verschil bepaalt zich alleen in de kwestie aanvallen en verdedigen. Ook al zouden de arbeiders in schijn aanvallen, dan zouden zij zich in werkelijkheid alleen verdedigen.

Groningen betwist dat een aanval aanvaard kan worden, wel geproklameerd. Ook zullen we nooit zoo sterk zijn dat de militaire macht in den staat overtroffen kan worden. Spr. trekt de motie Groningen in, ten voordeele van de motie Rotterdam.

Rotterdam vraagt beperking van 't debat, wat echter met 5 stemmen voor verworpen wordt.

Deventer constateert, dat als N. Niedorp 't geweld aanvaardt als verdediging, hij zich dan ook er op moet voorbereiden. De kwestie is nu maar, wanneer zullen de arbeiders verdedigend en wanneer aanvallend zich verzetten.

Domela Nieuwenhuis begrijpt niet, hoe men nog zooveel kan zeggen over deze zaak. In de internationale geweldsmotie wordt 't heel goed gezegd, want proclameeren wil zeggen aanvaarden. Een van beiden, òf men is voor 't aanvaarden van geweld òf men is voor geweldeloosheid, en dan toont men zich lijdelijk verzetter.

Rotterdam vraagt of men militarist is als men aanvallend te werk gaat, en is er verschil tusschen individueel en collectief verzet?

Den Haag meent, dat als men verdedigend wil optreden tot behoud van verkregen vrijheden, men zich als Troelstra moet verklaren voor een leger.

De Boer (L. C.) stelt voor de discussie te sluiten, wat met algemeene stemmen wordt aangenomen.

De beide moties, die van Rotterdam en die van 't L. C. worden tegenover elkander in stemming gebracht. De stemmen staakten echter (9 stemmen tegen 9).

Rotterdam stelt nu voor om proclameeren in de internationale motie te veranderen in aanvaarden. Den Haag meent, dat wijziging van de internationale motie onmogelijk kan, om de andere zaken, die daarin gezegd worden. Het voorstel-Rotterdam wordt niet gesteund.

Nadat Amsterdam nog had voorgesteld om de moties apart in stemming te brengen, wat echter 't zelfde resultaat zou hebben, werd besloten de verdere beslissing aan het referendum over te laten.

In voorstel 3 wilde de Communistenbond Zaanstreek de bepaling, dat internationaal gezorgd zou worden voor vertaling van officieele berichten, enz. Rotterdam meende, dat dan, zooals 't amendement-Koog-Zaandijk luidde, deze arbeid 't werk was van den intern. secretaris. Werd deze arbeid te veelomvattend, dan zou eene commissie dit werk moeten doen.

Het voorstel, gewijzigd in den zin van 't amendement van Koog-Zaandijk, wordt aangenomen met algemeene stemmen.

Voorstel 4 luidde: dat de inwendige organisatie aan elk land zelf zou worden overgelaten, mits daarbij de grondslag en beginselen in acht werden genomen. De afdracht van contributie aan het Intern. Comité wordt op elk Intern. Congres vastgesteld en geldt alsdan voor alle landen. Dit voorstel werd, op voorstel van Den Haag, bij acclamatie aangenomen.

Voorstel 5, dat het volgend congres in 1908 te Parijs zou worden gehouden, wordt door de voorstellende afd. Amsterdam op grond van in de huishoudelijke zitting medegedeelde verklaring van den Internationalen secretaris ingetrokken.

Aan de orde kwam vervolgens voorstel 25: Er worden twee afgevaardigden benoemd voor het Internationaal Congres.

Zaandam wilde dit punt huishoudelijk behandelen, wat echter verworpen werd.

Twee amendementen waren voorgesteld, een van 't L. C., om door 't referendum uit de verschillende candidaten te doen beslissen, en een van Enschedé, die in plaats van 2, één afgevaardigde wilde zenden, met 't oog op de kosten en omdat Nieuwenhuis als internationaal secretaris toch heengaat.

Den Haag wil voor elke hoofdstrooming een afgevaardigde zenden. Rotterdam antwoordt daarop, dat dit niet noodig is, omdat een afgevaardigde een verplicht mandaat krijgt.

Met 15 stemmen tegen 2 wordt alsnu besloten 2 afgevaardigden te zenden.

De volgende candidaten worden genoemd: Kolthek, J. W. Smit, v. Emmenes, Lansink, Samson en Hildebrand.

Bij referendum beslist het grootst aantal stemmen.

Nog wordt besloten, dat beide Hollandsche leden van 't Internationaal Comité zullen gaan naar 't internationaal congres, de kosten zullen gedekt worden door 't Internationaal Comité.

Over voorstel 5, hoe en of 't verslag van het intern. congres zal worden uitgegeven, wordt geen discussie toegestaan.

Een voorstel om een officieel verslag van het nat. congres te publiceeren wordt aangenomen met 15 stemmen tegen 2 en 1 blanco.

Vervolgens moet worden uitgemaakt, hoe en op welke wijze 't verslag zal worden gepubliceerd. Hierover wordt de meening van den redacteur van *De Wapens Neder* gevraagd, ten opzichte van de publicatie in het blad. Deze vindt, dat als 't in het blad moet worden opgenomen, dit dan moet gebeuren in een extra-nummer, wegens de weinige aantrekkelijkheid voor 't publiek. Hij vindt echter de beste wijze, 't in brochurevorm te doen.

Amsterdam wil nog in deze brochure de referendum-besluiten opgenomen zien, wat echter niet gesteund wordt. Het verslag moet den leden kunnen dienen als leiddraad bij hun stem uitbrengen bij 't referendum. Besloten wordt, het verslag in kleine oplaag te doen drukken en dan tevens tegen goedkoope prijs voor 't publiek verkrijgbaar te stellen.

Bij de rondvraag wilde Den Haag voorstel 21 nogmaals ter sprake brengen, wat echter werd verhinderd.

De penningmeester L. C. deelt nog mede, dat zoo spoedig mogelijk de afrekening der ponds-pondsgewijze betaling der congreskosten aan de afdeelingen zullen worden gezonden. Hij verzocht dus spoedige afrekening daarna.

De plaatsen, waaruit de plaats moet worden gekozen, waar de volgende maal 't congres zal plaats vinden, zijn: Groningen, Utrecht, Heerenveen en Zwolle. De keuze zal aan de omstandigheden, ter beslissing aan het L. C. worden overgelaten.

Ten slotte wordt er nog op gewezen, dat voortaan eene openbare vergadering aan een congres vooraf zal gaan. De voorzitter deelt mede, dat dit ook nu zou gebeurd zijn, maar op advies van de Arnhemmers werd dit niet gedaan.

Met een opwekkend woord van den voorzitter werd 't congres gesloten.

Dit verslag is à **f 0.03** p. stuk, franco p. post **f 0.05**, aan het onderstaande adres verkrijgbaar, tevens vestigen wij de aandacht van leden en belangstellenden op de volgende uitgaven van het Landelijk Komitee en wekken een ieder op, zooveel mogelijk aan de verspreiding daarvan mede te helpen:

„Wat de Roode Internationale wil!"

Per ex. **3 cent**; 100 ex. **f 2.25**, en bij minstens 500 ex. en daarboven **f 2.—** per 100 ex. franco.

„De Nederlandsche regeering als Zielkoopster",

Protest tegen de werving bij marine en leger. (2e druk.)
Per ex. **1 cent**; 100 ex. **f 0.85**; 500 ex. **f 4.—**; 1000 ex. **f 7.50**. (Bij getallen franco).

„Aan de Moeders", (2e druk.)

Per ex. **1 cent**; 100 ex. **f 0.55**; 500 ex. **f 2.50**; 1000 ex. **f 4.50**. (Bij getallen franco.)

„De vakorganisatie en haar verhouding tot de Anti-Militaristische actie",

Per ex. **1 cent**; 100 ex. **f 0.55**; 500 ex. **f 2.50**; 1000 ex. **f 4.50**. (Bij getallen franco.)

„Misdadig Militarisme",

Per ex. **1 cent**; 100 ex. **f 0.55**; 500 ex. **f 2.50**; 1000 ex. **f 4.50**. (Bij getallen franco.)

„Soldaten",

Per ex. **1 cent**; 100 ex. **f 0.55**; 500 ex. **f 2.50**; 1000 **f 4.50**. (Bij getallen franco.)

Bestellingen bij:

C. TEN WOLDE, Koog a. d. Zaan.

Het Maandblad „DE WAPENS NEDER",

Redacteur: H. Kolthek Jr., Deventer.
Administratie: J. Hofman, Deurningerstraat, Enschedé.
Abonnementsprijs: Franco per post **f 0.25** per jaar.
Per ex. **1 cent**; fr. **2 cent**; 50 ex. **f 0.50**; 100 ex. **f 0.90**; 300 ex. **f 2.60**; 500 ex. **f 4.25**; 1000 **f 8.—**.